

foto: Pili Balaban

BUCURIA JOCULUI

SPĂRGĂTORUL DE NUCI de E.T.A. Hoffmann • **TEATRUL "ȚÂNDĂRICĂ"** • Data premierei: 27 decembrie 1992 • Regia: Cătălina Buzoianu • Scenografia: Mioara Buescu • Muzica: P.I. Ceaikovski • Interpretează: Liviu Berehoi, Rodica Dobre, Claudia Duminică, Angela Filipescu, Paul Ionescu, Marcelina Jugureanu, Decebal Marin, Sara Meerovici, Valentina Roman, Brîndușa Zaița-Silvestru, Florentina Tănase, Valentina Tomescu.

O examinare retrospectivă - și una prospectivă, e de nădăjduit - a repertoriului oferit de "Țândărică" dezvăluie faptul, plăcut surprinzător, că acest teatru este poate cel mai "cultural" dintre toate: cu foarte mărunte excepții, textele propuse aici publicului sînt, măcar ca punct de plecare, opere importante ale literaturii. Explicația stă, desigur, și în specificul artei păpușărești, care permite abordarea aproape oricărei specii literare; implicit, sfera capodoperelor convertibile în expresie scenică se extinde. Asta nu scade cu nimic - dimpotrivă - meritul teatrului de a încerca să le "atace", și nu doar în spectacolele destinate adulților, ci și în acelea ce se adresează copiilor de vîrstă relativ mică. Bine făcute, acestea pot încînta deopotrivă privitorul matur. **Spărgătorul de nuci** e un exemplu.

Scenariul montării - ori, mai degrabă, sinopsisul ei - pornește de la

celebra nuvelă-poveste a lui E.T.A. Hoffmann. Scrisă la începutul secolului trecut, ea a devenit cu adevărat populară ca libret al baletului ceaikovskian omonim; și, de fapt, acest libret alcătuieste canavaua dramaturgică a spectacolului. Poate - pentru că e mai accesibil și mai senin decît scrierea romanticului german, în care jucăriile ce prind viață în noaptea de Crăciun își poartă stăpîinii prin aventuri la fel de bizare ca acelea ale lui Alice în Țara Minunilor, absurdul familiar din cartea lui Lewis Carroll fiind însă înlocuit de un fantastic nu o dată terifiant. Cu siguranță - pentru că muzica lui Ceaikovski este tratată ca un element esențial, aproape ca un personaj al montării. Ideea, inspirată în sine, funcționează însă doar atunci cînd mizanscena nu se limitează la a ilustra vizual desfășurarea sonoră - ceea ce se întîmplă, uneori pe porțiuni cam lungi. Dar, în ansamblu, Cătălina Buzoianu a găsit soluții atît de simple, de poetice și de elegante de a contopi sunetul și imaginea, încît întregul emană un farmec pătrunzător ce ne amintește (cu oarecare nostalgie) de spectacolele ei mari.

Cu pondere însemnată în reprezentăție, extrem de frumoasele păpuși ale Mioarei Buescu sînt mînuite "la vedere" de interpreți, care, în același timp, recită, dansează, le vorbesc copiilor, vîdînd agilitate, dezinvoltură și, mai ales, o bucurie a jocului realmente contagioasă. Nu numai pentru spectatorii minori.

A.G

UN VIS... ÎN STARE DE LUCIDITATE

VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ de Shakespeare. Traducere în lb. maghiară de Árány János. Adaptare de Eörsi István • **TEATRUL MAGHIAR DE STAT CLUJ-NAPOCA** • Data premierei: 15 noiembrie 1992 • Regia: Tompa Gábor • Decoruri: Andrei Both • Costume: Dobre Kóthay Judit • Ilustrația muzicală: Tompa Gábor • Distribuția: Dehel Gábor (Theseu), László Gerő (Egeu), Hatházi András (Lysander), Salat Lehel (Demetrius), Boér Ferenc (Quince), Jancsó Miklós (Snug), Nagy Dezső (Bottom), Bács Miklós (Flute), Ille Ferenc (Snout), Sata Árpád (Starveling), Pardanschí Krisztina (Hippolita), Kovács Zsuzsanna (Hermia), Reki Rozália (Helena), Csíky András (Oberon), Sebök Klara (Titania), Spolarics Andrea (Philostrat și Puck), Panek Katy, Biró József, Albert Julia (Zinele), Pál Tibor (Un băiat indian).

Parcă nici una din piesele lui Shakespeare n-a atras pofta de creație a unor regizori, în acești din urmă ani, cu atîta forță, ca **Visul unei nopți de vară**. Trei montări noi în decurs de trei ani (Alexandru Darie, Liviu Ciulei, Tompa Gábor), atît de diferite între ele încît ai impresia, vîzîndu-le, că vezi trei piese diferite, sînt mărturii ale puterii miraculoase a acestei piese, socotită cîndva doar o feerie, de a deveni vehicolul unor idei de o permanentă și strîngentă actualitate prin imagini teatrale de o mereu proaspătă percutanță.

Este și cazul spectacolului realizat de Tompa Gábor. Evitînd cu hotărîre calea "romantică", "poetică", indicată de unii dintre comentatori și aleasă adesea de creatorii de spectacole, regizorul a optat pentru o viziune lucidă și demitizatoare, plasînd acțiunea în epoca noastră. Lectura textului a fost vizibil filtrată prin lentilele lui Jan Kott, care vede în **Visul unei nopți de vară** "o piesă contemporană despre dragoste", "o piesă brutală și violentă", "plină de adevăruri", "o noapte de vară ca un coșmar" etc., etc.

Imaginea plastică (decor: Andrei Both, costume: Judit Kóthay Dobre) ne sugerează de la început o lume hiper-industrializată, care a înghițit tot ce putea fi natură, pădure, pajiște, închizînd spațiul scenic într-o construcție metalică întunecată, în fața căreia se joacă prima scenă. Cînd această construcție se deschide, ne aflăm într-un spațiu larg, ca o hală de producție dezafectată, în care grupul de artiști-amatori își face primele pregătiri pentru viitorul spectacol, sub conducerea șefului trupei, Quince (Boér Ferenc). Acesta, preocupat și practic, ca un

Spolarics Andrea și Nagy Dezső

